VERDER BOUWEN AAN DE BIBLIOTHEEK VAN NU

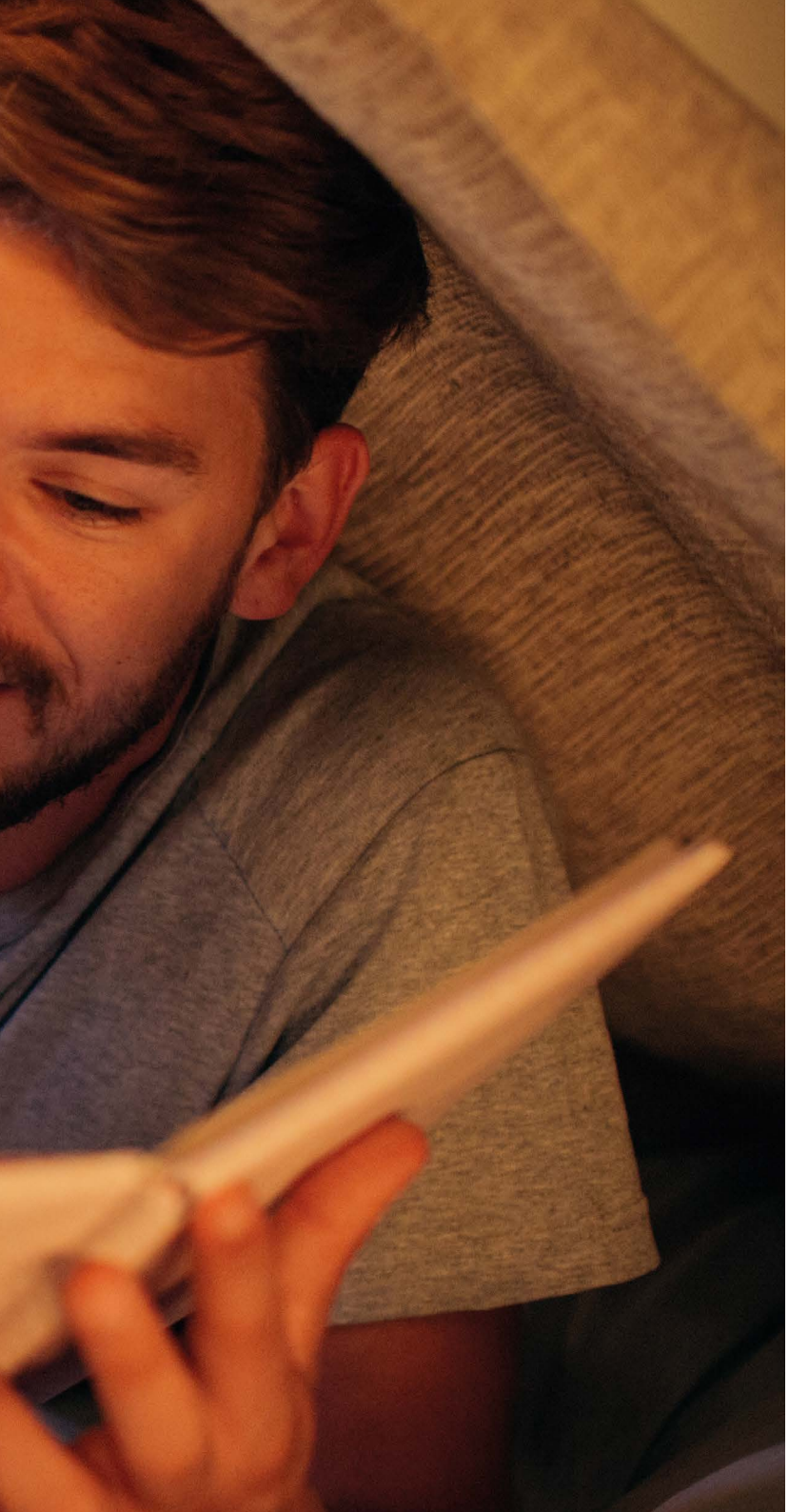
BELEIDSPLAN
2021 - 2024

de Bibliotheek
BiblioPlus

Bergen • Boxmeer • Cuijk • Gennep • Grave
Mill & St. Hubert • Sint Anthonis

INHOUD

04 Inleiding

06 De Bibliotheek in de 21e eeuw: Waarom?

12 Hoe werken we?

22 Wat bieden we?

30 Wat zijn de randvoorwaarden voor de koers?

34 Financiële doorkijk

INLEIDING

VERDER **BOUWEN** AAN DE **BIBLIOTHEEK** VAN NU

De Bibliotheek maakt in Nederland een revival door. Deze beweging is ook in het Land van Cuijk en Maasduinen goed zichtbaar. Sinds 2017 verbreden we, in nauwe samenwerking met meer dan 200 partners, tot de informatiehuiskamer van de zeven gemeenten. Inwoners van heel jong tot op hoge leeftijd bezoeken hun Bibliotheek voor de collectie, met een informatieve vraag, voor een workshop of om in alle rust te werken of studeren.

In de beleidsperiode 2017-2020 heeft BiblioPlus het fundament gelegd voor de huidige koers. Na een ingrijpende reorganisatie is de nieuwe organisatie goed op stoom gekomen. De programmatische kant heeft een flinke impuls gekregen en de Bibliotheek heeft de regierol gepakt in de aanpak tegen laaggeletterdheid in de regio. Met innovatieve nieuwe producten als het TechLab, Taalhuis en Geheugenhuis vormt de Bibliotheek een podium voor diverse maatschappelijke netwerken. Op verzoek van de gemeenten in het Land van Cuijk en Maasduinen zetten we deze koers met groot enthousiasme door.

Met gepaste trots presenteren we u dan ook onze routekaart voor de beleidsperiode 2021-2024. Een plan waarmee we verder bouwen aan de Bibliotheek van Nu. Aan de hand van de Gouden cirkel van Simon Sinek nemen we u in dit beleidsplan mee langs onze ambities. In drie eenvoudige stappen beschrijven we het Waarom, het Hoe en het Wat.

Ondersteun de vervolgstappen voor deze koers met vertrouwen. Laat het oude beeld van een statische Bibliotheek los en plaats de Bibliotheek in het perspectief van deze tijd. We vertellen u in dit beleidsplan graag meer over het maatschappelijk belang hiervan.

In een beleidsperiode waarin sprake zal zijn van gemeentelijke herindeling geven we als BiblioPlus graag een goed voorbeeld van de kracht van regionaal samenwerken. Zelfs tot over de provinciegrenzen heen.

Onze slogan: Met de Bibliotheek haal je het beste uit jezelf!

Cyril Crutz
Directeur-bestuurder

Hans Vedder
Voorzitter Raad van toezicht

Van links naar rechts
Hans Vedder, Cyril Crutz

RAVEN
PANDAY

DE BIBLIOTHEEK IN DE 21E EEUW: WAAROM?

Bibliotheken zijn er voor iedereen die zichzelf wil ontwikkelen, van jong tot oud en van laag- tot hoogopgeleid. De Bibliotheek biedt toegang tot kennis en ondersteunt bij een leven lang leren. Vanuit haar rol als informatie-makelaar vormt de Bibliotheek een fundamentele bouwsteen voor de samenleving van de 21e eeuw; een inclusieve samenleving met hoogwaardige techniek, maar ook met gelijke kansen voor iedereen.

BLIJVEN LEREN

De Nederlandse maatschappij ontwikkelt zich pijlsnel en in een mondiale context. Door o.a. de digitalisering, de online dimensie in ons leven, robotica en de opkomst van nepnieuws is het goed kunnen overzien van je leven een hele uitdaging geworden. Kunnen we het allemaal nog bijhouden? Daar wordt wel op gerekend in een samenleving die drijft op zelf- en samenredzaamheid. Wat we moeten kennen en kunnen om ons werk te doen en ons maatschappelijk te redden, verandert echter steeds sneller.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WWR) gaf in 2017 een belangrijk signaal af over het 'doe-vermogen' van mensen. In het rapport 'Weten is nog geen doen' staat: "Ook mensen met een goede opleiding en een goed inkomen kunnen in moeilijkheden komen, omdat ze even niet opletten of zaken voor zich uitschuiven. Dat geldt zeker op momenten dat het leven tegenzit, zoals bij een echtscheiding, faillissement of ontslag".

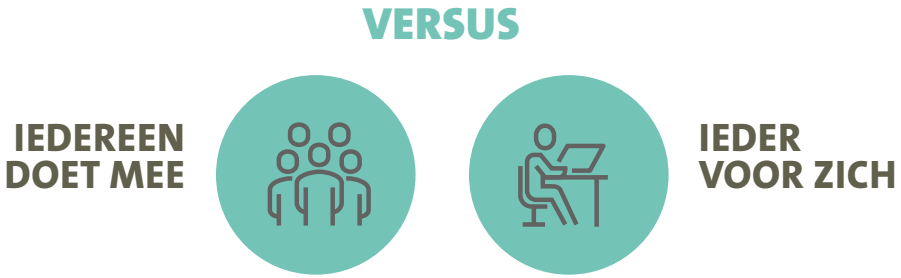
Een leven lang leren en jezelf blijven ontwikkelen is geen luxe, maar een noodzaak geworden. Tenminste als we de beoogde inclusieve samenleving daadwerkelijk vorm willen geven. Anders is de kans om de aansluiting te verliezen een stuk groter dan pakweg twintig jaar geleden. Een eigentijdse infrastructuur voor een leven lang ontwikkelen is in onze visie een voorwaarde om burgers zelf de regie te laten blijven behouden of in regie te brengen.

Met deze infrastructuur bedoelen we digitale en fysieke plekken waar iedereen met (ontwikkel)vragen graag naartoe wil en durft gaan. Voor onafhankelijke informatie, inspiratie en activiteiten om zich te oriënteren. Zowel individueel als samen met anderen. Een aansprekende, uitnodigende plek waar iedereen zich welkom voelt en waar ondersteuning voelt als iets vanzelfsprekends. Omdat we elkaar als mensen graag een stapje verder helpen. Die plek is de Bibliotheek!

Het is opvallend hoe de Bibliotheek in de afgelopen jaren nieuwe doelgroepen weet te bereiken. In het Land van Cuijk en Maasduinen telt de Bibliotheek jaarlijks meer dan 325.000 bezoekers (exclusief de Bibliotheek op School). Dit maakt haar tot een platform met een groot maatschappelijk bereik. Het neutrale, laagdrempelige karakter van de Bibliotheek maakt haar interessant voor samenwerking en dat doen we dan ook volop in deze regio.

> BiblioPlus is een ondernemend voorbeeld voor andere middelgrote bibliotheken. Met dit plan spelen ze in het linkerrijtje van het Nederlands bibliotheekwerk.

Jos de Beij
Koninklijke Bibliotheek,
Hoofd afdeling Bibliotheekstelstel

DE BIBLIOTHEEK IN RELATIE TOT ACTUELE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

De Bibliotheek wordt in Nederland steeds meer als 'third place' gebruikt. Dit is de plek naast je thuis en je werk waar je regelmatig komt. En dat terwijl er zo'n 10 jaar geleden nog aan de toekomst van de Bibliotheek werd getwijfeld. Deze vernieuwde aantrekkingskracht is verklaarbaar als we enkele maatschappelijke trends met elkaar in verband brengen.

Onze participatiesamenleving vraagt om geschoolde, zelfbewuste Nederlanders die actief meedoen. Cijfers laten echter zien dat de werkelijkheid taaier is. De kansenongelijkheid neemt toe. "Sociale afkomst wordt steeds bepalender voor schoolsucces", stelde de Inspectie voor het Onderwijs vast in haar jaarrapport *De Staat van het Onderwijs* (2018). En het Sociaal Cultureel Planbureau rapporteerde in *Grenzen aan Leven Lang Ontwikkelen* (2019) dat "Een kwart van de werkenden nog nooit een training heeft gevolgd". Er ligt dus nog een behoorlijk gat tussen de ambitie van een leven lang leren en de werkelijkheid.

Het maakt het uitgangspunt van een inclusieve samenleving als basis nog een behoorlijke uitdaging. Deze samenleving gaat er bovendien vanuit dat we actief naar elkaar omkijken. Veel online algoritmen zijn er echter op gericht om doelgroepen in hun eigen 'informatiebubbel' te houden. Het effect is dat we weliswaar heel veel informatie tot ons nemen, maar vaak veel van hetzelfde. Worden we hierdoor ruimdenkender richting de ander? Facebook en Twitter geven ons een deel van het antwoord. Het mechanisme van sociale media vraagt om mediawijsheid bij de gebruiker en om alertheid over de verslavende werking van onze telefoon.

De Bibliotheek speelt een rol in de mediaopvoeding van kinderen en als informele (bij)leerplek voor volwassenen. We stimuleren mensen om te blijven leren en om hun horizon te verbreden via onze collectie, workshops en de programmering. Wie het nodig heeft helpen we met onze partners graag een stapje op weg in de taal of digitaal. We nodigen uit om jezelf te blijven ontwikkelen en brengen mensen bij elkaar op de inhoud. En dat verbindt.

VERSUS

24 UUR PER DAG ONLINE ZAKEN REGELEN

WAAR KAN IK NOG TERECHT MET VRAGEN?

Door de digitalisering is de communicatie met overheden, instanties en bedrijven in de afgelopen 20 jaar volledig veranderd. Veel fysieke loketten zijn gesloten of meer gecentraliseerd, waardoor de afstand tot persoonlijk contact met een medewerker is gegroeid. Informatieprocessen zijn geautomatiseerd en het digitale loket is altijd open. Voor velen een stap vooruit, maar voor anderen juist een struikelblok om de thuisadministratie goed op orde te houden. De telefonische helpdesk is vaak moeilijk vindbaar of vervangen door een Q en A, app of chat-service.

Deze ontwikkeling geeft mensen die kwetsbaar zijn in hun digitale vaardigheden het gevoel nergens meer heen te kunnen met hun vragen. Diverse instanties onderkennen inmiddels dit probleem en proberen de afstand tot de klant weer te verkleinen. Onder de koepel van de Manifestgroep werken CAK, Belastingdienst, UWV, DUO, CIZ, CJIB, CBR en SVB bijvoorbeeld samen met de Koninklijke Bibliotheek en het Bibliotheeknetwerk aan een nieuwe hulpinfrastructuur. De Bibliotheek is hierbij de eerste halte voor hulpvragen. Deze infrastructuur gaat de komende jaren vorm krijgen. In het Land van Cuijk en Maasduinen werkt BiblioPlus daarnaast intensief samen met partners als de gemeenten, Sociom, KBO's en Stichting Welzijn Ouderen om de digitale kloof te dichten. In de vitale kernen-aanpak van onze gemeenten kan de Bibliotheek vanuit haar positionering als informatieloket richting inwoners gebruikt worden. Zeker na de herindeling. Daarnaast versterken we in de komende beleidsperiode de samenwerking met de huiskamers in de kleine kernen, waardoor we een deel van het aanbod nog dichter bij de mensen gaan brengen.

> "Iedere gemeente moet een loket krijgen waar burgers met vragen terechtkunnen."
>
> **Reinier van Zutphen**
> *Nationale Ombudsman*

OVERAL TEGELIJK ZIJN

VERSUS

FOCUS OP ECHT CONTACT

Fietsen terwijl je door Instagram scrollt of appen in een café terwijl je met iemand praat. Gejaagdheid is voelbaar in de onderbuik van onze samenleving. We zijn ‘multitaskers’ geworden. Het lijkt effectief, maar het versnipperen van onze aandacht heeft ook negatieve gevolgen. Het is niet goed voor het concentratievermogen en we hebben minder oog voor onze omgeving. Mensen hebben het idee overal tegelijk te moeten zijn (Fear of missing out).

In deze hectiek wordt de Bibliotheek herontdekt als plek om even tot jezelf te komen of in rust te werken en studeren. De waarde van een publieke plek zonder verplichtingen wordt steeds meer erkend, alhoewel het in Bibliotheken al lang niet meer muisstil hoeft te zijn. De lees-, werk- en studiegedeeltes van onze Bibliotheken zijn hiervoor de afgelopen jaren uitgebreid.

TOENAME VAN NIEUWS-CONSUMPTIE

VERSUS

WAT IS BETROUWBAAR EN WAT NIET

Een mix van de bovenstaande drie spanningsvelden creëert nog een extra dimensie. De rol die mobiele telefoons en tablets in ons dagelijks leven spelen is enorm gegroeid. Het heeft de wijze waarop we informatie en nieuws tot ons nemen veranderd. Nieuwsberichten bereiken ons via push-berichten en onze nieuwsconsumptie is gegroeid. Tegelijkertijd laait de discussie over nepnieuws steeds verder op. Feiten zijn soms niet meer van meningen te onderscheiden.

Architect Aat Vos onderstreept in het boek '3RD4ALL, How to create a relevant public space' (2017) de waarde van publieke plekken in de 21e eeuw. "De tijd dat bibliotheken 'tempels van kennis' waren, is met de komst van het internet voorbij. Toch spelen ze nog steeds een belangrijke maatschappelijke rol, zij het in een nieuwe vorm. Eén van die nieuwe functies is het maken van betekenisvolle selecties uit de enorme wirwar van informatie die tegenwoordig beschikbaar is.

WET OP STELSEL OPENBARE BIBLIOTHEEKVOORZIENINGEN (WSOB)

Dat de snelle veranderingen in onze maatschappij leiden tot een veranderende rol van Bibliotheken werd in 2013 al benoemd door de commissie Cohen. Het advies 'Bibliotheek van de toekomst; Knooppunt voor kennis, contact en cultuur' speelde een belangrijke rol in de aanloop naar een nieuwe bibliotheekwet. De WSOB is sinds 2015 van kracht en schetst de volgende vijf functies voor openbare bibliotheken in Nederland:

1. **Ter beschikking stellen van kennis en informatie.**
2. **Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie.**
3. **Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;**
4. **Organiseren van ontmoeting en debat.**
5. **Laten kennis maken met kunst en cultuur.**

In februari 2020 heeft de minister van OCW het evaluatierapport van de bibliotheekwet (Wsob) en het bijbehorende advies van de Raad van Cultuur (RvC) aan de tweede kamer gestuurd. De minister heeft de bevindingen besproken met de bestuurlijke partners IPO en VNG en met de partners uit het bibliotheekveld: VOB, SPN en KB.

We constateren dat het netwerk van bibliotheekvoorzieningen op lokaal, provinciaal en landelijk niveau zich sinds de nieuwe wet inhoudelijk sterk heeft ontwikkeld. Tegelijkertijd zijn er zorgen en vragen grote maatschappelijke opgaven om een sterk samenwerkend netwerk. Dit vraagt om een solide financieringsstructuur.

In het bestuurlijk overleg heeft de minister met IPO en VNG afgesproken dat er een convenant wordt opgesteld tussen de betrokken overheden en de uitvoerende organisaties. Het convenant zal gericht zijn op het versterken van een gespreid en toegankelijk lokaal netwerk van bibliotheken binnen het landelijk netwerkstelsel.

POSITIE VAN DE BIBLIOTHEEK

In het beschreven krachtenveld is het onze missie dat iedereen toegang heeft tot de kennis en informatie om volwaardig mee te doen in de samenleving. De Bibliotheek stimuleert je om jezelf te blijven ontwikkelen. Dit doen we in het land van Cuijk en Maasduinen vanuit een netwerkaanpak en samen met een groot partnernetwerk.

Het laagdrempelige, neutrale karakter van de bibliotheek maakt haar tot een schakelpunt voor het delen van kennis en informatie. Het hogere doel dat we hierbij nastreven is:

1. het ondersteunen van de autonomie van de inwoners van het Land van Cuijk en Maasduinen (via een leven lang leren);
2. het versterken van de draagkracht van de (lokale) gemeenschap door inwoners op inhoud met elkaar te verbinden.

Onze belofte:

Met de Bibliotheek haal je het beste uit jezelf!

ONZE PARTNERS MAKEN DE KOERS SUCCESVOL

De Bibliotheek als informatieknooppunt krijgt een grotere waarde als partners hier mede hun schouders onder zetten. Dit is in de afgelopen beleidsperiode volop gebeurd. We zien dat onze partners de Bibliotheek steeds vaker gebruiken als de laagdrempelige plek voor kennisdeling en voorlichting richting hun klantgroepen.
Hoe spreken partners over de Bibliotheek? We vroegen hen in een recente (anonieme) enquête om onze koers in eigen woorden te beschrijven.

> “Laaggeletterdheid is een groter probleem dan veel mensen denken. Om die reden ondersteunt Rabobank Land van Cuijk & Maasduinen graag de initiatieven van BiblioPlus waarmee ze dit probleem bespreekbaar maken en oplossen”

Aernout van der Does
Directievoorzitter Rabobank

Hieronder enkele quotes uit het onderzoek:

- “De Bibliotheek zit in het hart van de samenleving, voor ontwikkeling en participatie van mensen”.
- “Taal als de basis voor het leven. Het gaat niet meer alleen om het lezen van boeken, maar ook om wat taal betekent voor basisvaardigheden van mensen”.
- “De bibliotheek werkt nauwer samen met allerlei lokale organisaties, staat meer open voor informatie vanuit de samenleving en niet alleen vanuit de bibliotheek en helpt om dit mee uit te dragen. Maakt een goed verbinding”.
- “De Bibliotheek is meer gericht op urgentere maatschappelijke problematieken (bijv. vaardigheden taal, rekenen en digitaal, positieve gezondheid, vergroten doelgroep).
- “Ik vind het fijn dat de Bibliotheek zoveel mogelijk wil aansluiten bij de vraag en de wens vanuit ons als school. Meedenken. Vragen beantwoorden enz”

Deze positieve, open houding vormt de basis waarop we de komende beleidsfase verder bouwen.

HOE **WERKEN** WE?

De Bibliotheek is van en is er voor iedereen. Dit is een belangrijk uitgangspunt. Toch is er een verschil in de mate waarop mensen gebruik maken van de Bibliotheek, op welke manier ze dit doen en welke behoeftevraag hier achter schuilt. Dit vraagt om focus en om het maken van keuzes. Bij het maken van deze keuzes laten we ons steeds weer leiden door de kernwaarden die bepalend zijn voor 'hoe' we werken.

KERNWAARDEN

Het laagdrempelige en vertrouwde karakter van de bibliotheek vormt het hart van onze organisatiewaarden. In totaal werkt BiblioPlus vanuit de volgende drie kernwaarden:

Deze drie kernwaarden zijn sturend in ons dagelijks werk, onze houding en de keuzes die we maken. Ze zijn in een piramide weergegeven, omdat er een volgordelijkheid zit in de wijze waarop deze waarden in ons werk tot leven komen. Het fundament bestaat uit een open, uitnodigende, neutrale houding. Dit maakt de Bibliotheek als voorziening laagdrempelig en een aantrekkelijke plek voor een breed publiek. Vanuit deze grondhouding werken we in onze projecten en activiteiten zo veel mogelijk samen met partners. We beschouwen dit als onze inspiratiewaarde en zien deze samenwerking als voorwaarde om het informatieknooppunt te kunnen zijn. Samen maken we de bieb! Het hogere doel hierachter is dat we - in alles dat we doen - willen bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van mensen. Deze derde kernwaarde vormt de top van de piramide en maakt scherp dat in het werk van de Bibliotheek altijd kennis- en informatieoverdracht centraal staat, zoals de Wsob dit voorschrijft.

> "BiblioPlus heeft de afgelopen jaren grote stappen gemaakt. Onze bieb is inmiddels echt een ontmoetingsplek geworden op inhoud. We trekken deze lijn door."
>
> **Willy Hendriks-Van Haren**
> *Wethouder gemeente Boxmeer*

VIER PROGRAMMALIJNEN

In 2016-2017 is BiblioPlus volledig gereorganiseerd voor haar nieuwe rol als informatieknooppunt. In de beleidsperiode 2021-2024 bouwen we door op de ingeslagen weg. We werken in vier programmalijnen, die zijn afgestemd op onze primaire doelgroepen:

Deze indeling is niet zwart-wit en mensen kunnen vanuit verschillende rollen tot meerdere klantgroepen behoren. Elk programma sluit echter aan bij een specifieke behoefte aan kennis. Vanaf de volgende pagina volgt een beschrijving per programmalijn voor de komende beleidsperiode. In het volgende hoofdstuk maken we vervolgens de belangrijkste producten en diensten concreet.

PROGRAMMA KINDEREN & OUDERS

Leesvaardigheid onder jongeren staat onder druk. Het percentage Nederlandse jongeren met een taalachterstand is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Uit het PISA-rapport van 2019 komt naar voren dat de Nederlandse jeugd inmiddels onder het internationale gemiddelde is gezakt van de 37 rijke landen die lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (Oeso). Ministers Ingrid van Engelshoven en Arie Slob (Onderwijs) riepen daarom recent nog op tot het starten van een leesoffensief.

Deze ontwikkeling is zorgelijk omdat jongeren met een taalachterstand een groot risico lopen om de laaggeletterden van de toekomst te worden. Tegelijkertijd wordt beeldtaal steeds belangrijker door het toenemende gebruik van - onder andere - sociale media. Ook de Raad van Cultuur luidt in haar sectoradvies voor de letteren en Bibliotheken de noodklok over de toenemende 'ontlezing' onder kinderen en jong volwassenen tot 34 jaar.

Voor de Bibliotheek is leesvaardigheid uiteraard een kernactiviteit. Het programma Kinderen en ouders is dan ook grotendeels gericht op de leesontwikkeling van kinderen. Cruciaal hierin is de samenwerking met 100% van de basisscholen in het programma van de Bibliotheek op School. Alle 58 scholen in het land van Cuijk en Maasduinen doen mee, terwijl de landelijke dekking op 44% blijft steken. Dit is een belangrijk fundament en een goede uitgangspositie voor de leesvaardigheid van kinderen in ons werkgebied.

De Bibliotheek wordt steeds meer een strategische partner voor de scholen. Binnen de Bibliotheek op School (0-12) ontstaat een doorlopende lijn gericht op het stimuleren van leesvaardigheid, leesplezier en digitale geletterdheid, met extra aandacht voor kwetsbare

> "Optimus hecht veel waarde aan goed leesonderwijs en de ontwikkeling van geletterdheid bij de kinderen. BiblioPlus is een belangrijke en deskundige partner die de scholen daarbij ondersteunt. Wij waarderen hun open en ontwikkelingsgerichte houding."
>
> **Harrie van de Ven**
> *Voorzitter College van Bestuur*
> *OPTIMUS primair onderwijs*

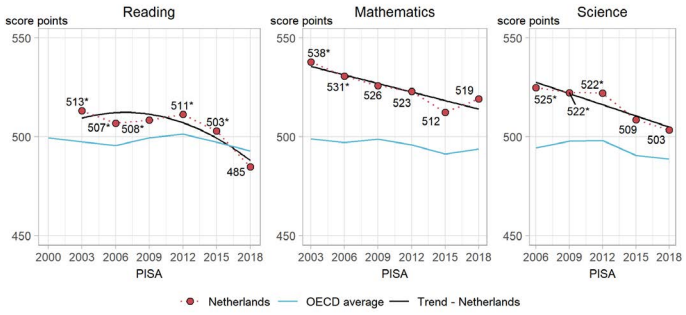
leerlingen. Het is onze ambitie om dit succes in de aankomende beleidsperiode door te trekken naar het voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs. Met deze partners wordt tot op heden projectmatig samengewerkt. Opgroeien in een hoge mate gedigitaliseerde samenleving biedt ook grote kansen. Denk daarbij aan het snel vinden van informatie, het gemakkelijk kunnen onderhouden van contacten met vrienden en leeftijdsgenoten, en, in het geval van apps en games, het oefenen van probleemoplossende vaardigheden. Het vraagt echter ook om alertheid bij opvoeders en scholen. Mediawijsheid gaat dan ook niet alleen over technische gebruikersvaardigheden. Minstens net zo belangrijk is het om kinderen te ondersteunen om bewuste gebruikers te worden van (sociale) media.

Het programma Kinderen en Ouders anticipeert in de periode 2021-2024 op:

- Afbrokkeling leescultuur door de beeldcultuur en snelle digitalisering van onze samenleving. De geletterdheid van jongeren staat hierdoor onder druk.
- Leerkrachten staan voor de uitdaging om kinderen samen met de Bibliotheek leesplezier te laten ervaren. Hiervoor is tijd, kennis en een prikkelende leesomgeving van belang. Deze voorwaarden staan onder druk door het lerarentekort en de verbreding van het curriculum.
- Het besef dat ouders de belangrijkste rol spelen in de eerste stappen in de taalontwikkeling en het leesplezier van hun kind vraagt om een gezinsgerichte aanpak met extra aandacht voor taalarme gezinnen.
- De verbreding van het curriculum vanuit Curriculum.nu en Techniekpact 2020. De Bibliotheek ondersteunt scholen binnen dit nieuwe domein (mediawijsheid, informatievaardigheden, Techlab).

PISA-RAPPORT 2019, STICHTING LEZEN EN SCHRIJVEN

De leesvaardigheid van Nederlandse scholieren daalt sinds 2012, maar is nu voor het eerst significant gedaald en onder het gemiddelde gezakt. “Het oplopende lerarentekort is niet de enige factor waaraan deze trend is toe te schrijven”, stelt onderzoeker Lisanne Bos van Stichting Lezen en Schrijven. “Ook de hoge werkdruk in het onderwijs, de snel veranderende samenleving en de alomtegenwoordige smartphone spelen een rol. Daarop lezen scholieren weliswaar continu korte berichten, maar rustig zitten met een boek is er vaak niet meer bij. Terwijl ze juist van dat ‘diepe lezen’ veel leren, zoals in verschillende lagen denken, verbanden leggen en argumenteren. Ook de forse bezuinigingen op bibliotheken helpen niet mee”. Enkele trendlijnen uit de PISA-onderzoek:

PISA-rapport, Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (Oeso, 2019)

PROGRAMMA LEVEN LANG LEREN

Het programma 'Leven lang leren' van BiblioPlus is erop gericht om mensen in de 18+ leeftijd te ondersteunen in het bijleren van vaardigheden, zodat ze aangesloten blijven op onze snel veranderende maatschappij. De volgende vijf basisvaadigheden kaderen de activiteiten binnen dit programma: taalvaardigheden, digitale vaardigheden, gezondheidsvaardigheden, financiële vaardigheden en sociaal juridische vaardigheden. We werken hiervoor nauw samen met onze partners binnen zorg en welzijn.

Het programma 'Leven lang leren' is erop gericht om het doe-vermogen van mensen in de dagelijkse praktijk te vergroten. De activiteiten sluiten aan op concrete situaties en vinden plaats in de laagdrempelige setting van de Bibliotheek of bij een van de partners. De Bibliotheek wil het informatiepunt zijn voor iedereen die via Google niet direct de juiste informatie kan vinden. Dit biedt mensen een eenvoudig handelingsperspectief als ze even vastlopen in de informatiestroom. De kracht hiervan is tevens dat de Bibliotheek niet als formele hulpverlener wordt ervaren.

De belangrijkste uitdaging van het programma 'Leven lang leren' ligt met name in het bereiken van de doelgroep. We realiseren dit via een signaleringsnetwerk van professionele partners en campagnes gericht op het sociale netwerk rond bijvoorbeeld laaggeletterden.

We lichten de vijf basisvaardigheden kort toe.

TAALVAARDIGHEDEN

Uit het onderzoek 'Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland (juni 2016)' van Stichting Lezen en Schrijven blijkt dat in Noord-Brabant 10,6 % van de inwoners laaggeletterd is en in Limburg 12,8 %. In het Land van Cuijk en Maasduinen is de laaggeletterdheid zelfs tussen de 13% en 16%, dit betreft ruim 19.000 mensen!

Uit onderzoek is gebleken dat een groot deel van deze groep zichzelf niet herkent als laaggeletterde, maar wel enkele bouwstenen mist om in het dagelijks leven goed mee te kunnen doen. In 2017 is BiblioPlus als regisseur gestart met het opbouwen van een regionale aanpak van laaggeletterdheid. Eind 2018 is er in elke gemeente in het werkgebied een Taalhuis geopend in de Bibliotheek. Inmiddels zijn meer dan 50 organisaties in de regio aangesloten bij het Taalhuisnetwerk en raakt zowel de problematiek als de netwerkaanpak steeds breder bekend. In 2019 zijn circa 150 intakes geweest met taalvragers en is de aftrap geweest van een meerjarige publiekscampagne gericht op het familie- en vriendennetwerk rondom laaggeletterden ('Durf erover te praten'). De Taalgroep 'Begrijp je taal' is specifiek gericht op NT 1-ers en trekt steeds meer deelnemers. Dit lijkt de juiste bouwsteen te zijn voor deze moeilijk bereikbare doelgroep en gaan we opschalen in de volgende beleidsfase.

DIGITALE VAARDIGHEDEN

Beperkte digitale vaardigheden zetten mensen op achterstand, zowel op sociaal vlak (minder makkelijk sociale contacten onderhouden via de app) als op economisch vlak (werk, solliciteren). Daarom ondersteunen we deze mensen via cursussen, praktijkgerichte workshops en een informatiepunt. In de beleidsperiode 2021-2024 gaan Bibliotheken in heel Nederland aan de slag om een vraagbaak te zijn voor mensen die vastlopen op de digitale overheid. Hiervoor wordt het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) gevormd in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek en landelijke overheidsdiensten als DUO en SVB.

GEZONDHEIDSVAARDIGHEDEN

Mensen die gezondheidsvaardig zijn, begrijpen welke factoren invloed hebben op zowel hun lichamelijk als geestelijk welzijn. Ze zijn in staat hierover informatie te verzamelen en hier naar te handelen. Bovendien bezien ze hun gezondheid in een breder perspectief, zoals verwoord in de visie van Positieve Gezondheid. BiblioPlus organiseert activiteiten met o.a. het Netwerk Positieve Gezondheid om mensen hierin op weg te helpen. Bij gezondheidsvaardigheden hoort ook je langer energiek voelen en mentaal fit blijven voor de doelgroep 65+.

GEHEUGENHUIS

Dementie wordt volksziekte nummer 1. Tegen 2050 telt Nederland 500.000 mensen met deze diagnose. Het Geheugenhuis is een programma van de Bibliotheek en het lokale dementienetwerk, gericht op het ondersteunen van mensen met (beginnende) dementie en hun naasten. Dit doen we samen met partners als Steunpunt Mantelzorg, Buurtzorg, Alzheimer Nederland en de regionale ketenregisseur. Het geheugenhuis gaat over het brein en de zorg voor je geheugen. Naast een collectie over het onderwerp, zijn er ook materialen en is er een aansprekend activiteitenprogramma voor de doelgroep (mensen met dementie en hun mantelzorgers). De insteek is positief (kijken wat wel kan) en er zijn meerdere activiteiten gericht op senioren die mentaal fit willen blijven.

SOCIALE EN JURIDISCHE VAARDIGHEDEN

Juridische basisvaardigheden gaan over de basiskennis van je rechten en plichten in de samenleving, zeker in specifieke levenssituaties. Zonder basiskennis van je rechtspositie, kun je moeilijk deelnemen aan de moderne samenleving. In deze beleidsperiode ondersteunt BiblioPlus initiatieven van bestaande en nieuwe partners, zoals De Pijler en de sociaal raadslieden van Sociom.

FINANCIËLE VAARDIGHEDEN

Financiële vaardigheden zijn steeds meer een basisvoorwaarde om zelfstandig te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Alles wat we doen, heeft een financiële component. BiblioPlus is kartrekker van het SamenWijzer Infopunt in de bibliotheek; de eerste hulp bij geldvragen. Dit is het fysieke informatiepunt van het Samen Sterker Netwerk. In deze beleidsperiode wordt dit punt uitgebouwd tot het brede informatiepunt, waar ook het Informatiepunt Digitale Overheid onderdeel van zal uitmaken.

Samenvattend zijn de belangrijkste trends voor programma 'Leven lang leren' in de periode 2021-2024:

- Laaggeletterdheid, armoede en schuldenproblematiek zijn gekoppeld. Vaak uit dit zich in problemen met het onderhouden van de thuisadministratie.
- Gemeenten maken werk van thema's als armoede, inclusiviteit, dementie en eenzaamheid. Deze thema's zijn verbonden met de programmering binnen 'Leven lang leren'.
- Verschuiving van fysieke naar online loketten vermindert toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen in het regelen van hun huishouden en persoonlijke zaken.
- Toenemende digitalisering in het dagelijks leven. Van zelfscanners in de supermarkt en barcodes en apps in het ziekenhuis tot de 3D-printer en virtual reality. Steeds meer innovatieve technieken komen we tegen in het dagelijks leven. Dit vraagt goede voorlichting en aanpassingsvermogen van gebruikers.
- Individualisering vergroot het risico op eenzaamheid op het moment dat mensen de aansluiting verliezen op werk en hun sociale netwerk.
- Nederland vergrijst én wordt steeds ouder wat een extra factor is in bovenstaande dynamiek. Daarnaast spelen ouderdomsziekten als Alzheimer en dementie in de komende twintig jaar een toenemende rol. Gemeenten spelen hierop in en willen dementievriendelijke gemeenten worden. BiblioPlus heeft hiervoor het Geheugenhuis en traint de medewerkers om goed om te kunnen gaan met mensen met dementie en zo dementievriendelijke bibliotheek te worden.

PROGRAMMA ONTSPANNING & INSPIRATIE

Lezen vergroot de woordenschat en verbetert de leesvaardigheid. Dit wordt de 'positieve leesspiraal' genoemd. Wie al jong begint met lezen wordt taalvaardiger, gaat lezen leuker vinden en gaat het daarom weer vaker doen. Wie leest, ontwikkelt bovendien empathische vermogens. Het brengt de lezer in een andere denkwereld, een ander gevoelsleven. Daarom stimuleert de Bibliotheek het lezen niet alleen als vaardigheid, met zeker ook ter ontspanning en inspiratie. Het is onze primaire taak om onze lezers te verleiden om te blijven lezen en hierdoor hun horizon te verbreden. Geen overbodige luxe in deze geïndividualiseerde tijd van algoritmes en internetbubbels. Wie nieuwsgierig is naar het onbekende, zal zich waarschijnlijker ook opener opstellen in het contact met de ander.

Het programma Ontspanning & inspiratie van BiblioPlus is helemaal gericht op de 'traditionele kernactiviteit' van de Bibliotheek. Onze actuele en veelzijdige collectie vormt de schatkamer van onze leden. BiblioPlus ontsluit via haar vestigingen in het Land van Cuijk en Maasduinen en via de landelijke online-kanalen van de Bibliotheek een rijk aanbod aan titels. Dit zijn niet alleen fysieke boeken, maar ook een groeiend aanbod e-books, tijdschriften, luisterboeken en speelleermaterialen. De Online Bibliotheek wordt landelijk verzorgd door de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. De leden van BiblioPlus profiteren via hun lidmaatschap van de digitale diensten die vanuit het nationale bibliotheeknetwerk worden aangeboden.

Het werk van onze bibliotheekmedewerkers is er elke dag op gericht om onze collectie tot leven te brengen en het gebruik ervan te stimuleren. Dit gebeurt via thematische presentaties gericht op de actualiteit, een persoonlijk leesadvies in een van onze vestigingen en online leestips op de website en Facebook. Daarnaast bieden we een verdiepend programma via literaire lezingen (zoals in Schouwburg Cuijk), interviews met auteurs (zoals 'Wim Daniels boekt' in Theater De Weijer Boxmeer) en filmvertoningen. Binnen het programma bedienen we daarnaast een groot netwerk van 25 Leesclubs, die gezamenlijk een titel lezen en vervolgens over de inhoud in gesprek gaan.

Belangrijkste trends voor het programma Ontspanning & inspiratie in de periode 2021-2024:

- Gevoel van gejaagdheid zet de tijd die mensen besteden aan lezen onder druk.
- Sociaal media gebruik leidt tot versnippering van de concentratieboog.
- Opmars van nieuwe informatieve media zoals luisterboeken en podcasts.
- De behoefte aan ruimere openingstijden, op elke dag en tijd van de week. Vergroten toegankelijkheid van Bibliotheken door onbemande openstelling daar waar mogelijk.
- De verbreding van de dienstverlening van de Bibliotheek vraagt om een structurele heroriëntatie op het bindingsmodel van de Bibliotheek.

PROGRAMMA
KENNISDELEN & ONTMOETEN

In ons dagelijks leven schieten we nogal eens langs elkaar heen. De Bibliotheek wordt steeds meer gebruikt als waardevolle ontmoetingsplek. Er is veel vrijheid en autonomie, maar toch voelen behoorlijk wat mensen zich alleen. Echte verbindingen staan onder druk. Niet alleen onder ouderen, maar juist ook onder jongeren. De Bibliotheek is in deze dynamiek een ontmoetingsplek op inhoud. Een plek waar iedereen welkom is en waar je gelijkgestemden ontmoet. Tijdens een van de vele activiteiten of bijvoorbeeld tijdens het studeren in de relatieve rust van de Bibliotheek.

Samen met partners als Radboud Recharge, de werkgroep Socratische café en via bijvoorbeeld Tegenlicht-Meet ups nodigen we mensen uit elkaar te ontmoeten op een thema en hierover het inhoudelijke gesprek aan te gaan. Met partnerbibliotheken in de Brainport-regio werken we de komende jaren daarnaast aan innovatieve mogelijkheden om kennisdeling en talentontwikkeling nog steviger met de Bibliotheek te verbinden.

Een ander aspect binnen dit programma is gericht op de vele kleine kernen die onze regio rijk is. De Bibliotheek wil op thema's zoals duurzaamheid, levensloop bestendig wonen en omgaan met de krimp een podium zijn voor allen die zich op een positieve wijze inzetten voor hun buurt of dorp. Want deze kartrekkers weten de juiste toon te raken en hun buurtgenoten te mobiliseren. We zullen de komende beleidsperiode in Nederland steeds meer geslaagde voorbeelden gaan zien van deze initiatieven van onderop. De Bibliotheek biedt hen een podium om de succesverhalen te delen, zodat initiatiefnemers van elkaar leren en niet telkens opnieuw het wiel hoeven uit te vinden.

Belangrijkste trends voor het programma Kennisdelen & ontmoeten in de periode 2021-2024:

- Traditionele verbindingen maken steeds meer plaats voor flexibele communities op gelijksoortige interesses.
- Trend van nieuwsduiding in het licht van 'fake news' en betekenisgeving.
- Aansluiten bij vergroten van arbeidsmobiliteit en ondersteunen in talentontwikkeling door de kennis van onze inwoners met elkaar te verbinden.
- Vitale kernenbeleid en versterken samenwerking met lokale culturele en maatschappelijke organisaties, wijk - en dorpsraden en buurthuizen.

WAT BIEDEN WE?

We maken ons aanbod graag zo concreet mogelijk. Vernieuwing en innovatie vinden we belangrijk en hiervoor kijken we goed naar de best practices in onze omgeving. De focus ligt voor de aankomende periode echter in het uitbouwen van de producten en diensten waarvoor in de beleidsfase 2017-2020 het fundament is gelegd.

PRODUCTEN PER PROGRAMMA: BASIS EN PLUS

Hieronder staan in het kort per programma de producten en de ambitie per product. Binnen de samenwerkingsovereenkomst die verbonden is aan dit beleidsplan behoren een aantal producten en diensten tot de basis die elke gemeente afneemt. Deze basis wordt gevormd door het bibliotheekmodel in een gemeente, de Bibliotheek op School en de regionale basisstructuur. Daarnaast zijn er aanvullende producten (plus) waarvoor een gemeente kan kiezen, zoals het Taalhuis en de VoorleesExpress. Een aantal producten en ambities zijn gekoppeld aan financiering door derden.

PROGRAMMA KINDEREN EN OUDERS		
PRODUCT	**WAT IS HET?**	**AMBITIE**
Bibliotheek op School (BoS), inclusief BoekStart in de kinderopvang Type: Basis	Met de Bibliotheek op School (BoS) werkt de bibliotheek structureel samen met PO-scholen en kinderopvanglocaties aan taalontwikkeling, leesbevordering en digitale geletterdheid van kinderen. Het doel is kinderen te stimuleren om meer te lezen, op school en thuis. Het landelijke project BoekStart in de kinderopvang is volledig geïntegreerd in het product de Bibliotheek op School (BoS). Op elke locatie is een actuele en gevarieerde basiscollectie boeken aanwezig. Lees-mediaconsulenten ondersteunen de teams met cursussen op het gebied van (voor)lezen en verzorgen onder andere lessen voor leerlingen met leesproblemen, lessen mediawijsheid en informatievaardigheden. Voor de BoS heeft elke school en kinderopvanglocatie de beschikking over een in- en uitleenportaal. Projecten worden besteld via de educatie-shop op de website van BiblioPlus. De resultaten worden gemeten door de jaarlijkse BoS-monitor.	• De focus ligt op het uitrollen van de nieuwe leerlijnen leesbevordering en digitale geletterdheid. • Vanuit de Bibliotheek op School wordt met een gezinsgerichte aanpak gewerkt, zodat ouders en kinderen in een taalarme omgeving geholpen worden om taalrijker te worden. • Doorontwikkeling én professionalisering van projecten voor kinderen met leesproblemen zoals 'Samen beter lezen'. • De samenwerking met de kinderopvang wordt geïntensiveerd en verder uitgerold zodat alle kinderopvanglocaties aangesloten zijn.
Techlab op School Type: Plus, via inkoop scholen	Technauten van BiblioPlus verzorgen op aanvraag van scholen activiteiten in de klas op het gebied van computational thinking en ICT- vaardigheden, passend binnen de 21e eeuwse vaardigheden.	• Het plusaanbod van het TechLab vindt haar weg naar 50% van de PO-scholen
Voortgezet onderwijs en MBO Type: Plus, via inkoop scholen	BiblioPlus faciliteert de collectie die in de school aanwezig is. Wij staan garant voor een aansprekende en actuele collectie voor deze uitdagende doelgroep. Tijdens een bezoek aan de bibliotheek laten we de leerlingen van het eerste leerjaar zich welkom voelen en maken ze op een interactieve wijze kennis met BiblioPlus. BiblioPlus denkt actief mee met de voortgezet onderwijs scholen in het vormgeven van activiteiten die leesvaardigheid, leesmotivatie en digitale vaardigheden bevorderen.	• Het opzetten van een structurele samenwerking met alle VO en hoger onderwijs scholen in de periode 2021- 2024. • Onder structurele samenwerking verstaan we: 1. Verzorgen van de bibliotheekcollectie op school. 2. Jaarlijkse organisatie van groepsbezoeken. 3. Invulling van activiteiten op het gebied van leesvaardigheid en digitale vaardigheden of activiteiten die de verbinding met de lokale bibliotheek versterken. • Samen met het VO (en PO) willen we concreet werk maken van het Leesoffensief waartoe de minister heeft opgeroepen.

PROGRAMMA KINDEREN EN OUDERS		
PRODUCT	**WAT IS HET?**	**AMBITIE**
Preventie laaggeletterdheid Type: Plus	Binnen dit onderdeel verzorgt BiblioPlus twee projecten: *De VoorleesExpress* is gericht op kinderen met een taalachterstand die worden aangedragen door de GGD en scholen. Twintig weken lang leest een vrijwilliger thuis voor bij een gezin met kinderen van 2 tot 9 jaar. De vrijwilliger introduceert het voorleesritueel bij het gezin. De ouders krijgen handvatten om het voorlezen zelf over te nemen en kinderen op andere manieren te stimuleren in taal. De VoorleesExpress draait op vrijwilligers die zorgvuldig worden geselecteerd, gematcht, getraind en begeleid door onze projectleider. De *BoekStartcoach* is een netwerker die samenwerkt met organisaties rondom ouders met jonge kinderen om laagtaalvaardige gezinnen gericht te bereiken. De BoekStartcoach werkt op het consultatiebureau en kan de jeugdarts en jeugdverpleegkundige ondersteunen door met ouders uitgebreider in gesprek te gaan en gerichte voorleesondersteuning te bieden.	• Uit onderzoek van de HAN is gebleken dat een aantal deelnemende ouders in een sociaal isolement leven en behoefte hebben aan verdere ondersteuning bij de taalontwikkeling van het hun kind(eren). BiblioPlus gaat hiervoor kind-oud-eractiviteiten aanbieden om de effectiviteit en werkingsduur van het project verder te vergroten. • Gedurende de beleidsperiode 2021-2024 verkennen we of de Boekstartcoach een waardevolle en haalbare schakel kan vormen in de preventieve aanpak tegen laaggeletterdheid.
Programmering 0-18 Type: Basis	De bibliotheek is voor kinderen (0-18) de plek om geïnspireerd te raken, kennis op te doen en verrast te worden. Ouders kunnen de bibliotheek bezoeken voor informatie rondom verschillende thema's, zoals taalontwikkeling, spelen en mediaopvoeding. In het programma *BoekStart*, werken de gemeente, de bibliotheek en de GGD samen. Ouders van baby's worden uitgenodigd het BoekStartkoffertje op te halen in de bibliotheek. Met de materialen uit het koffertje worden ouders gestimuleerd om voor te gaan lezen en bewust gemaakt van hun eigen rol in de taalontwikkeling van hun kind. In elke bibliotheek is een collectie innovatief en verrassend *Speelleermateriaal* beschikbaar. Hiermee stimuleren jonge ouders hun kinderen bij het ontwikkelen van hun cognitieve-, motorische- en sensorische ontwikkeling. *Kindercolleges* zijn lezingen voor kinderen van 6-12 jaar, van een externe deskundige op thema's die de interesse en verbeelding van kinderen prikkelen. Het ondersteunt hen in hun oriëntatie op de wereld en geeft richting aan hun interesses.	• De rol van de Bibliotheek als vraagbaak en adviseur op leesontwikkeling, speel-leesmateriaal en media-opvoeding versterken. • Groei van het percentage ouders dat actief deelneemt aan BoekStart met 5-7%. • Bekendheid en gebruik van speel-leermateriaal vergroten en de vindbaarheid online en in de bibliotheken verbeteren. We streven naar een groei van het gebruik van 10%. Het succes van de Kindercolleges verder uitbreiden door een groei in deelname en regelmatig introduceren van nieuwe thema's.
TechLab Type: Plus	TechLab-expedities zijn kortlopende cursussen voor 8-14 jarigen. De TechLab Playground is een zaterdag-activiteit die kinderen, eventueel met hun (groot)ouders de gelegenheid biedt om samen te leren.	• De vorm van het TechLab wordt doorontwikkeld, mogelijk naar een TechLab-club om de continuïteit te borgen.

PROGRAMMA LEVEN LANG LEREN		
PRODUCT	**WAT IS HET?**	**AMBITIE**
Taalhuis (Taalvaardigheid, Digitale vaardigheden) Type: Plus	Een fysieke plek in de Bibliotheek waar mensen (zowel NT1 als NT2) terecht kunnen voor o.a. taal- ontwikkeling, digitale vaardigheden, rekenen en mediawijsheid. Het Taalhuis bevat informatie over passende cursussen, het aanbod in de buurt en heeft computers om op te oefenen. Vrijwilligers zijn actief om mensen beter te leren lezen, schrijven en rekenen. Het Taalhuis wordt gevormd door het netwerk van ruim 50 partners, die samenwerken om laaggeletterdheid te signaleren, met mensen in gesprek te gaan en ze aan te melden. Bij het Taalhuis worden ze verder geholpen.	In de aankomende beleidsperiode streven we naar: • 150-200 intakes per jaar. • 75-100 informele taaltrajecten per jaar. • Groei van 50 naar 100 taalvrijwilligers. • 30-40 deelnemers lesgroep NT1 in de Bibliotheek per jaar. • Uitbreiding partnernetwerk van 50 naar 100 actieve signaleringspartners. • Jaarlijks twee campagneperiodes van de publiekscampagne 'Durf er over te praten!' • Jaarlijks taalevenement voor partnernetwerk.
Digituin (Digitaal) Type: Plus, via Taalhuis	De bibliotheek is een digitale oefentuin waar mensen digitale vaardigheden op kunnen doen middels de cursussen 'Klik&Tik', 'DigiD wat kan ik ermee?' en praktijkgerichte workshops. Deze praktijkgerichte workshops spelen in op concrete situaties uit de dagelijkse praktijk waar digitale vaardigheden een rol spelen (zoals internetbankieren, donorregistratie, online boodschappen doen, navigeren en parkeren met de smartphone).	Doelstelling is: • In elke gemeente een basiscursus computervaardigheden en DigiD wat kan ik ermee. • In samenwerking met partners willen we nog meer mensen bereiken in ons werkgebied door een actueel praktijkgericht aanbod te koppelen aan relevante vindplaatsen (2 workshops per gemeente per jaar).
De bibliotheek als informatiepunt (Sociaal, juridisch, financieel, digitaal) Type: Basis	Het informatiepuntpunt is een fysieke plek in de Bibliotheek waar mensen terecht kunnen voor vragen op het gebied van zaken doen met de overheid, geldzaken en algemene informatievragen. Het is de eerste halte voor informatievragen waar je met Google niet uitkomt en vraagbaak voor knelpunten. Het SamenWijzer infopunt wordt onderdeel van het algemene Informatiepunt, waar ook het landelijke initiatief Informatiepunt Digitale Overheid onderdeel van zal uitmaken.	We streven naar: • Realisatie informatiepunt in de zeven Bibliotheken in het werkgebied (medio 2024). • Toegroeien naar > 1.000 informatievragen per jaar aan het einde van de beleidsperiode (2024).

PROGRAMMA LEVEN LANG LEREN		
PRODUCT	**WAT IS HET?**	**AMBITIE**
Bibliotheek in het verzorgingshuis (Gezondheid, digitaal) Type: Plus, via zorgpartner of fondsen	De Bibliotheek bereikt haar doelgroep steeds vaker buiten de muren van haar eigen vestigingen. In navolging op het succes van de pilot in verzorgingshuis Madeleine in Boxmeer richten we ons met dit product op kwetsbare senioren. De meerwaarde van de bibliotheek in het verzorgingshuis ligt in het aanbieden van een op de doelgroep gerichte programmering gericht op informatievoorziening en digitale vaardigheden. Daarnaast is er een link met eenzaamheidsbeleid. De succesvolle activiteiten die in de pilot voor Madeleine zijn ontwikkeld worden aangeboden in andere verzorgingshuizen.	• BiblioPlus streeft naar samenwerking met een verzorgingshuis in elke gemeente aan het einde van de beleidsperiode (2024). Deze ambitie slaagt alleen als deze financieel vorm krijgt via directe dekking vanuit de zorgpartner of alternatieve fondsen.
Geheugenhuis (Gezondheid) Type: Plus	Het Geheugenhuis is een programma van de bibliotheek en het lokale dementienetwerk, gericht op het ondersteunen van mensen met (beginnende) dementie en hun mantelzorgers. Daarnaast speelt de programmering in op vraagstukken rondom het brein (mentaal fit, burn out, plastische brein). Primaire doelgroep betreft 60+-ers.	• Gerichte themacollectie en materialen voor de doelgroep. • Verzorgen van een programmering van 5-7 activiteiten / workshops gericht trends en informatie omtrent brein en geheugen. • Faciliteren trainingen vanuit dementieketen gericht op mantelzorg. • Minimaal twee wekelijkse activiteiten met belevenistafel. • Opzetten en faciliteren studiekring 50+.
Kom erbij! (Gezondheid Sociaal juridisch) Type:Basis	Activiteiten om eenzaamheid tegen te gaan, in samenwerking met lokale partners zoals netwerk Kom erbij in Boxmeer en Zin op Zondag in Grave. In dit type programmering heeft de Bibliotheek vooral een faciliterende functie.	• Faciliteren van initiatieven gericht op eenzaamheidsbestrijding en hiermee positioneren van de Bibliotheek als sociale ontmoetingsplek op inhoud.
Workshops Positieve (Gezondheid) Type: Basis	In samenwerking met Syntein en andere partners worden workshops aangeboden over gezondheid. Er is aandacht voor zowel fysieke als mentale gezondheid. Hiermee dragen we bij aan de ambities binnen het regionale convenant Positieve gezondheid en het bekend en ervaarbaar maken van dit concept onder de inwoners.	• Faciliteren van jaarlijkse cyclus van 1-2 themaworkshops in bibliotheken door de huisartsen in het regio. • Innovatie op toeleiding zelfzorginformatie op internet

PROGRAMMA ONTSPANNING & INSPIRATIE		
PRODUCT	**WAT IS HET?**	**AMBITIE**
Boekencollectie (fysiek en digitaal) Type: Basis	Een actueel en op maat aanbod van boeken, e-books, kranten en tijdschriften, toegesneden op de behoefte en het lezersprofiel van de lokale leden. Door de regionale samenwerking en het landelijk netwerk van de bibliotheek heeft elk lid toegang tot een vrijwel eindeloze collectie van boeken. Onze collectie blijft een belangrijke steunpilaar van onze dienstverlening.	De omvang van de collectie verschilt per type Bibliotheek (zie productenboek). In het collectiebeleid ligt de nadruk in de komende jaren op vraaggericht onderhouden van de collectie en de distributie ervan. We streven naar stabilisering van de uitleencijfers in een tijd van ontlezing. Accenten liggen op versterken regionale samenwerking met regionale collega-bibliotheken en het vergroten van het gebruik de bibliotheek App.
Verruimen toegangsuren Bibliotheek Type: Basis	Onze bibliotheken zijn van maandag tot en met zaterdag geopend met ochtend-, middag- en avondopenstellingen. Dit is afhankelijk van het type bibliotheek (zie productenboek). De behoefte groeit om op alle dagen in de week en daarbij buiten kantooruren boeken te wisselen of gebruik te maken van de bibliotheek.	Introductie van zelfservice-uren in multifunctionele gebouwen waar de bibliotheek gehuisvest is. We streven er in deze vestigingen naar elke dag zoveel mogelijk toegankelijk te zijn. Onze ervaringen in de nieuwe Bibliotheek van Bergen hebben aangetoond dat dit, onder bepaalde voorwaarden, heel goed mogelijk is.
Leesclubs Type: Basis	Literatuur komt tot leven in een gesprek tussen lezers. BiblioPlus kent het grootste aantal leeskringen van Bibliotheken in Brabant en Limburg. Tijdens bijeenkomsten worden ervaringen over boeken gedeeld. De Bibliotheek biedt ondersteuning bij de start van leeskringen en voorziet in de gewenste titels.	• Groei van 25 naar 30 leesclubs aan het einde van de beleidsperiode (2024) • De leesclubs worden steviger verbonden aan de vestigingen. We faciliteren de collectie, het verblijf en jaarlijks een op de leesclubs toegesneden programmering.
Programmering volwassen lezers Type: Basis	De programmering is specifiek gericht en gelinkt aan de collectie. In dit kader organiseren we lezingen van auteurs, verdiepingsavonden over een specifiek thema en krijgen boekpresentaties van (regio)auteurs een podium in onze bibliotheken.	De frequentie is afhankelijk van het type Bibliotheek (zie productenboek).

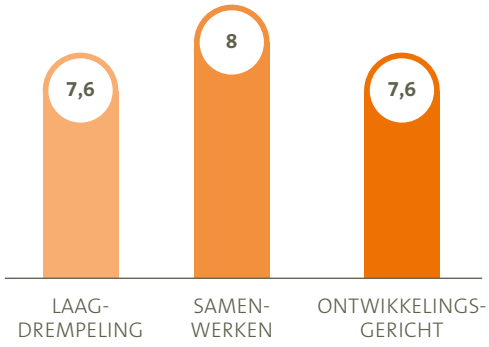
PROGRAMMA KENNIS DELEN & ONTMOETEN		
PRODUCT	**WAT IS HET?**	**AMBITIE**
Pak je podium! Type: Basis	Met het 'Open podium' in al onze vestigingen bieden we inwoners, cultureel-maatschappelijke partners en andere initiatiefnemers de mogelijkheid om kennis en informatie op een laagdrempelige manier te delen met andere geïnteresseerden. We sluiten aan bij actuele thema's en ontwikkelingen in de maatschappij. Ook verbinden we nadrukkelijk onze collectie aan de activiteiten op het podium.	• De frequentie is afhankelijk van het type Bibliotheek (zie producten-boek). Daarnaast is de omvang van dit onderdeel afhankelijk van de initiatieven die zich vanuit een gemeenschap aandienen. • Bieden van ruimte aan lokale partners voor het inrichten van exposities. • We streven er specifiek naar om rondom duurzaamheid in alle gemeenten de Bibliotheek als informatiepodium neer te zetten. Dit kan vormkrijgen via spreekuren en workshops, zoals deze in Bibliotheek Cuijk samen met de gemeente reeds zijn gestart.
Human Library Type: Basis	Het van oorsprong Deense concept Human Library verovert de wereld. Bij Human Library zijn er geen papieren boeken, maar worden er mensen 'gelezen'. De boeken hebben in hun leven allemaal met een bepaald vooroordeel te maken (gehad). Bijvoorbeeld op het gebied van religie, ziektes en stoornissen, seksuele geaardheid en politieke voorkeur.	Jaarlijks een editie in het Land van Cuijk en Maasduinen. De locatie reist door de regio en hierbij zoeken we telkens de verbinding met lokale evenementen.
Werk- en studiefaciliteiten Type: Basis	De bibliotheek is een fijne plek om te verblijven, te studeren, te werken, te lezen en je verder te ontwikkelen. Een plek waar je je kunt focussen en het beste uit jezelf haalt.	• Bieden van werk- en studieplekken voor flexwerkers, zzp 'ers, scholieren en studenten. • Ontwikkelen van innovatieve manieren om kennis en expertise van mensen aan elkaar te koppelen, samen met de partnerbibliotheken in de Brainport-regio. • Bieden van ruimte aan lokale partners voor het inrichten van exposities.
Werk- en studiefaciliteiten Type: Basis	De bibliotheek is een fijne plek om te verblijven, te studeren, te werken, te lezen en je verder te ontwikkelen.	• Bieden van werk- en studieplekken voor flexwerkers, ZZP'ers, scholieren en studenten.
Talentontwikkeling en vergroten van arbeids-mobiliteit Type: Basis	De bibliotheek is de plek voor iedereen die werkt aan persoonlijke ontwikkeling en het mobiel blijven op de veranderende arbeidsmarkt. Een plek waar je je kunt focussen en het beste uit jezelf haalt.	• Ontwikkelen van innovatieve manieren om kennis- en expertise van mensen aan elkaar te koppelen, samen met de partnerbibliotheken in de Brainport-regio.

HUMAN LIBRARY

WAT ZIJN DE **RANDVOORWAARDEN** VOOR DE **KOERS?**

De laatste schakel in dit meerjarenplan is de vraag vanuit welke organisatorische randvoorwaarden we de beschreven ambities gaan waarmaken. Ook hier vormen onze drie kernwaarden het uitgangspunt. Onze maatschappelijke partners hebben recent een beoordeling gegeven op de mate waarin we erin slagen om onze kernwaarden in ons dagelijks werk zichtbaar te maken. BiblioPlus scoort ruim voldoende tot goed op alle drie de kernwaarden, zoals blijkt uit onderstaande grafiek.

BEOORDELING KERNWAARDEN

We leggen de lat in de beleidsperiode 2021-2024 nog een stukje hoger en streven naar minimaal een 8 op alle drie de kernwaarden eind 2023. Dan zal het volgende meetmoment plaatsvinden.

Hieronder staan een aantal organisatorische randvoorwaarden, ingedeeld naar de kernwaarden, waarmee we deze ambitie willen gaan realiseren.

LAAGDREMPELIGHEID

Onbemande openingsuren vergroten de toegankelijkheid van de Bibliotheek

Een belangrijke factor in de laagdrempeligheid is het verder vergroten van de toegankelijkheid van onze bibliotheken. In de afgelopen beleidsperiode hebben we een beweging gezien van het verplaatsen van Bibliotheken naar multifunctionele accommodaties (MFA's). Dit biedt de mogelijkheid om na te denken over het verruimen van de openingsuren in deze vestigingen. In de nieuwe Bibliotheek van Bergen in MFC De Asseldonk hebben we sinds november 2018 geëxperimenteerd met onbemande openingsuren. We zien dat dit een positief effect heeft op de bezoekers- en uitleenaantallen van circa 4-5%. In de beleidsperiode 2021-2024 gaan we, daar waar mogelijk, de openingstijden in meerdere bibliotheken verruimen zonder de personele capaciteit te vergroten. Hiermee sluiten we aan bij een trend in Nederland waarbij Bibliotheken steeds vaker ook onbemand open zijn. De reguliere uitleen- en inleverprocessen zijn geautomatiseerd en de onbemande openstelling leidt niet tot een substantiële kostentoename door verdwenen boeken. We zijn ervan overtuigd dat als je vertrouwen geeft, je van de overgrote meerderheid van de bezoekers ook vertrouwen terugkrijgt.

Vertrouwen en openheid beschouwen we dan ook als een absolute basisvoorwaarde voor een laagdrempelige houding, het vermogen om succesvol samen te werken en open te staan voor persoonlijke groei.

Vergroten bereik door introductie gratis basislidmaatschap

Een hardnekkig misverstand is de aanname dat de Bibliotheek alleen toegankelijk is voor mensen met

een lidmaatschap. In afgelopen jaren hebben nieuwe gebruikersgroepen via de programmering kennis gemaakt met wat de Bibliotheek hen te bieden heeft. Deze beweging gaan we in de beleidsperiode 2021-2024 versterken. Tegelijkertijd willen we de binding met deze nieuwe gebruikersgroepen sterker maken.

Vanuit het Bibliotheeknetwerk Zuidoost Brabant werken we hiervoor gericht aan de bouwstenen voor het 'bibliotheekabonnement van de toekomst'. We zien een modern, pasloos abonnement voor ons waarbij leden via een app op hun mobiele telefoon de diensten van de Bibliotheek kunnen gebruiken. In deze beweging zal er ook een instapvariant komen van een gratis basisabonnement. Hiermee kan een lid slechts beperkt gebruik maken van de collectie, of mogelijk tegen betaling los lenen (via het scannen van een barcode). We willen het bredere gebruik van de Bibliotheek stimuleren (denk ook bijvoorbeeld aan 'Biebprinten'). Het abonnement van de Bibliotheek moet net zo vanzelfsprekend worden voor inwoners van een gemeente als het pasje voor de milieustraat.

Deze ontwikkeling zal naar schatting het aantal structurele gebruikers met 15-20% kunnen vergroten. De ontwikkeling van een basislidmaatschap is op dit moment in de bibliotheekbranche een actueel thema. In dit model wordt ook nagedacht over nieuwe betaalde proposities voor intensieve gebruikers van bijvoorbeeld de programmering, werk- studieplek, PC en printfaciliteiten. Richting het einde van de beleidsperiode moet er een blauwdruk liggen van het lidmaatschap van de toekomst. Voor dit proces en het realiseren van organisatorische randvoorwaarden zijn de samenwerkende bibliotheekorganisaties rondom Eindhoven in gesprek over een eenmalige stimuleringsbijdrage uit de Regiodealgelden van Brainport development.

Verdere integratie van de Online Bibliotheek

In de Wsob heeft de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag in 2015 een regierol gekregen binnen het Bibliotheeknetwerk in Nederland. Dit uit zich onder andere in het faciliteren van online diensten als e-books en luisterboeken via de nationale Online Bibliotheek. Leden kunnen met hun abonnement gebruik maken van de grote online collectie en het gebruik hiervan groeit elk jaar. In het netwerk ligt de focus in de komende jaren op het vergroten van het gebruikersgemak en de toegankelijkheid van de online Bibliotheek. Dit wordt deels gerealiseerd door de introductie van een app waarin meerdere diensten (e-books, luisterboeken en podcasts) gezamenlijk worden ontsloten.

Ook op regionaal niveau zetten we stappen om offline en online steeds soepeler met elkaar te verbinden. Met meer dan 450.000 online bezoekers per jaar (2019) wordt de website van BiblioPlus veel geraadpleegd voor zowel de collectie als de programmering. We hebben in 2020 de website vernieuwd waardoor deze overzichtelijker is geworden en de toegankelijkheid per doelgroep makkelijker is. Met de nieuwe eBieb-app (2020) is zowel de collectie als ook de programmering snel en eenvoudig via de telefoon of IPad toegankelijk.

SAMENWERKEN

Gemeentelijke herindeling als kans

Gedurende de beleidsperiode 2021-2024 vindt er een gemeentelijke herindeling plaats in het Land van Cuijk. Voor BiblioPlus is samenwerken in de regio een vanzelfsprekendheid. We zien het fusieproces als kans om het goede praktijkvoorbeeld te zijn voor andere organisaties. We delen graag onze kennis over regionaal werken, zoals we dit afgelopen beleidsperiode al deden met bijvoorbeeld Stichting Doejemee.
Op inhoudelijke gronden is het in de nieuwe Gemeente Land van Cuijk straks van belang om korte lijnen te houden met de inwoners. De Bibliotheek kan hier een toegevoegde waarde leveren. Als de fysieke afstand naar het gemeentehuis straks groter wordt kunnen de Bibliotheken in de grote kernen worden gebruikt in de informatievoorziening richting burgers. We zien hiervan al een aantal goede voorbeelden in de dagelijkse praktijk (bv. duurzaamheidspreekuur). Onze Bibliotheken zijn inmiddels bijna allemaal ingericht met spreekuurvoorzieningen.

Vitale kernenaanpak

Het Land van Cuijk wordt gevormd door een lint van veelal kleinere kernen. Met 7 Bibliotheken, 58 Bibliotheken op School en 5 servicepunten is de Bibliotheek altijd in de buurt. In de beleidsperiode 2021-2024 wil BiblioPlus nog nauwer de verbinding maken met de buurthuiskamers in de kernen. Het doel van deze beweging is om de bereikbaarheid te vergroten onder kwetsbare groepen, bijvoorbeeld senioren die minder mobiel zijn.

In deze werkwijze brengt BiblioPlus een deel van haar aanbod buiten de muren van de Bibliotheek. Denk aan digitale trainingen en andere informatieve workshops. Door nog dichter bij de doelgroep te programmeren wordt de samenwerking met buurthuizen versterkt en maken we de Bibliotheek tegelijkertijd nog laagdrempeliger.

Een stabiele organisatie

BiblioPlus is ambitieus maar ook kwetsbaar. De organisatie werkt met een minimale bezetting in een werkgebied met een behoorlijke geografische spreiding. We steunen voor de dagelijkse uitvoering voor een belangrijk deel op een omvangrijk netwerk van gepassioneerde vrijwilligers. Zo'n 300 vrijwilligers zetten zich wekelijks in diverse rollen in voor hun Bibliotheek. Daarnaast zijn nog eens zo'n 200 vrijwilligers verbonden aan de Bibliotheek op School. Met behulp van ons, door de Nederlandse Organisatie voor Vrijwilligers bekroonde, vrijwilligersbeleid (2019, NOV-Keurmerk) leiden we de samenwerking tussen betaalde krachten en vrijwilligers in goede banen. Het is cruciaal om de huidige omvang van betaalde medewerkers (24 fte) op peil te houden. Hiermee kunnen we onze vrijwilligers de minimale begeleiding bieden die nodig is.

De samenwerking met partners binnen en buiten ons werkgebied groeit elk jaar. De Bibliotheken in de Brainport-regio, waarbij ook BiblioPlus is aangesloten,werken steeds nauwer met elkaar samen. Door specialistische kennis te bundelen en systemisch samen op te trekken wordt dit netwerk krachtiger en zijn, zeker de kleinere aangesloten stichtingen, minder kwetsbaar.

Krachtige positionering vanuit het landelijk merk

Het nationale bibliotheekmerk is een groot goed. Met een lading waar veel A-merken jaloers op zijn kan de Bibliotheek bogen op grote herkenbaarheid en een positieve houding onder Nederlanders. De kunst voor de aankomende jaren is om de nieuwe positie van de Bibliotheken in Nederland ('Partner in persoonlijke ontwikkeling') gezamenlijk met alle Bibliotheken succesvol op het merk te gaan 'laden'. Met een landelijke merkstrategie zal de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) hier de bouwstenen voor leveren.

ONTWIKKELINGSGERICHT

Blijven ontwikkelen van medewerkers

De verbreding tot informatieknooppunt staat goed in de steigers. Dit is voor een groot deel gelukt doordat medewerkers hier gezamenlijk de schouders onder hebben gezet. In de beleidsperiode 2021-2024 zetten we de volgende stap. Naast thematische ondersteuning (via bijvoorbeeld het Taalhuis) willen we de brede informatievraagbaak worden voor de inwoners in het Land van Cuijk en Maasduinen. De persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers heeft hierin onze voortdurende aandacht. Met trainingen, bijscholingen en het werken aan een goede mix van competenties blijven ook zij zichzelf ontwikkelen.

In de afgelopen jaren is de gemiddelde leeftijd onder medewerkers behoorlijk gedaald. Hierdoor is er een betere balans ontstaan in de leeftijdsopbouw en is de dynamiek in de organisatie toegenomen. Dit proces zetten we gedurende de beleidsperiode 2021-2024 op een organische wijze door. Het is vleiend om te merken hoeveel mensen bij de Bibliotheek willen werken. Dit zijn veelal bevlogen professionals die iets wezenlijks willen bijdragen en zien dat ze hiervoor bij de Bibliotheek concrete resultaten kunnen behalen.

Focus op inhoud in de keuzes die we maken

De kernwaarde 'ontwikkelingsgericht' willen we in de beleidsperiode 2021-2024 nog nadrukkelijker tot uit-

drukking brengen. We hebben in de afgelopen jaren gemerkt dat de nieuwe koers veel nieuwe partners aantrekt die met de Bibliotheek willen samenwerken. In de komende jaren gaan we in de keuzes die we maken nog steviger meewegen in welke mate een samenwerking de genoemde kernwaarde uitdraagt. Dit zal de toegevoegde waarde van de Bibliotheek voor de inwoners van het Land van Cuijk en Maasduinen verder verduidelijken.

FINANCIËLE DOORKIJK

UITGANGSPUNTEN MEERJAREN BEGROTING 2021 T/M 2024

- Bij de meerjaren begroting 2021 t/m 2024 is de werkbegroting 2020 het uitgangspunt.
- Een basis index van 2% is toegepast voor inflatie.
- Het aantal betalende leden van de bibliotheek blijft gelijk, stijging van inkomsten gebruikers door indexering en nieuwe abonnements-modellen
- Inkomsten deelnemers moeten verdubbelen naar € 50.000, om de hogere kosten te compenseren. Indexatie subsidie inkomsten is doorgaans lager dan kostenindexatie.

	BEGROTING **2021**	BEGROTING **2022**	BEGROTING **2023**	BEGROTING **2024**
BATEN				
Inkomsten leden	305.000	311.000	317.000	323.000
Inkomsten deelnemers programmering	25.000	30.000	40.000	50.000
Specifieke dienstverlening	127.500	130.500	133.500	136.500
Subsidies basis	2.113.000	2.155.000	2.198.000	2.242.000
Subsidies projecten	365.000	375.000	383.000	391.000
Totaal baten	**2.935.500**	**3.001.500**	**3.071.500**	**3.142.500**
LASTEN				
Bestuur en organisatie	64.000	65.000	66.000	67.000
Huisvesting	463.000	472.000	481.000	491.000
Personeel	1.645.000	1.692.600	1.741.700	1.792.100
Administratie	50.000	51.000	52.000	53.000
Vervoer	10.000	10.200	10.400	10.600
Automatisering	169.000	172.000	175.000	179.000
Collectie	398.000	400.000	405.000	410.000
Specifieke dienstverlening	160.000	160.000	160.000	160.000
Kosten innovatie	10.000	10.000	9.500	0
Totaal Kosten	**2.969.000**	**3.032.800**	**3.100.600**	**3.162.700**
EXPLOITATIERESULTAAT	**-33.500**	**-31.300**	**-29.100**	**-20.200**
Onttrekking bestemmingsreserves	-33.800	-33.800	-33.300	-23.800
RESULTAAT NA BESTEMMING	**300**	**2.500**	**4.200**	**3.600**
EIGEN VERMOGEN				
Bestemmingsreserves	116.100	82.300	49.000	25.200
Overige reserves	225.800	228.300	232.500	236.100
	341.900	**310.600**	**281.500**	**261.300**
Overige reserves in % totaal baten	*7,7%*	*7,6%*	*7,6%*	*7,5%*

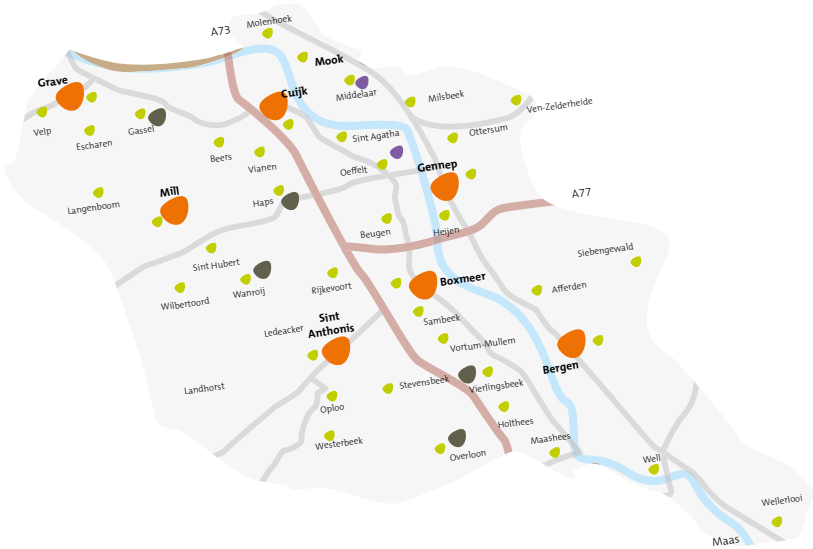
SAMENWERKINGS PARTNERS (Feb 2020)

ONZE SAMENWERKINGS PARTNERS
vanaf februari 2019:

't Stekske Stevensbeek
't Trefpunt Gassel
Alzheimer Nederland Bergen,
Land van Cuijk en Gennep
Art Partner Grave
Artisjok en Olijfje
Asielzoekerscentrum Grave (COA)
Belastingdienst
Beweegcoach Gennep
(Gennep doet mee)
BHIC Grave
Bibliocenter
Bibliotheek De Kempen
Bibliotheek De Lage Beemden
Bibliotheek Dommeldal
Bibliotheek Eindhoven
Bibliotheek Gelderland-Zuid
Bibliotheek Helmond Peel
Bibliotheek Heusden
Bibliotheek Veldhoven
Bibliotheek Venlo
Bibliotheekservice Passend Lezen
Bij Sas en Bep
Boekhandel Van Dinter
Bondgenootschap Geletterdheid
Brabant woont Slim
Buurtzorg
Castella
Catharinahof
Centrum Jeugd en Gezin
Land van Cuijk
Computerclub KBO Bergen
Computerclub KBO Gennep
Cubiss
Cultuurspoor Best
De Bonte Koe
De Dag Door
De Eerste Stap (4 locaties)
De Huuskamer Sint Anthonis
De Kei / De Roos
De Kleine Buddha
De Kleppenburg Oeffelt
De Lange Wapper
De Leescoalitie
De Maashoeve
De oude Heerlijkheid Oploo
De Pijler
De Pitt Overloon
De Readshop
De Schrijverscentrale
De Weijer Boxmeer
Dedicon
Den Asseldonk, Bergen
Dichterbij Gennep
Digitale Ondersteuning Senioren
(DOS) Cuijk
Dorpshuis Overloon
Dorpsraad Middelaar
Dunya Boxmeer
Elzendaal College
(Gennep en Boxmeer)
Expertisecentrum Madeleine
Filmwerkgroep CMN - Gennep
Gemeente Bergen
Gemeente Boxmeer
Gemeente Cuijk
Gemeente Gennep
Gemeente Grave
Gemeente Mill & Sint Hubert
Gemeente Sint Anthonis
Gewoon Roos
GGD Hart van Brabant
GGD Limburg
Gilde Bergen
Goeden doelen Sint Anthonis
GOM schoonmaak
Graafsch Museum
HAN
Humanitas Noord Limburg
Hummeltjeshof
IBN
Indigo Brabant
Intercultureel centrum Safina Cuijk
Intos Gennep
Invitare (9 scholen)
Jeelo community
Jenaplanscholen de Peppels
en de Canadas
Jongeren Op Gezond Gewicht
KBO (Bergen, Gennep en Heijen)
Kennisdeling & Ontmoeting
Kids Okay
Kienderbenkske (5 locaties)
Kindcentrum Madelief (2 locaties)
Kinderhoeve
Kinderrijkhuis
Koetje Boe
Koninklijke Bibliotheek
Kusters opleidingen
Leesclubs Land van Cuijk
en Maasduinen
Lijn 83 (15 scholen)
Lions Club
Madelief
Mamacafé Boxmeer
Mamcafé Grave
Mamacafé Mill
Mantelzorg Land van Cuijk
Medio-Europe
Mee
Merlet College (Cuijk, Grave en Mill)
Metameer (Boxmeer en Stevensbeek)
MFC Oelbroeck
Mijn buurtje / Sociale kaart
Land van Cuijk
Mooiland
Muziekweb
Myllesweerd Mill
Nederlands de Baas
Nederlandse Bibliotheekdienst
NOBB
Oelbroeck Sint Anthonis
Ons Thuus
Ontmoetingscentrum Bergen (OCB)
Oorlogsmuseum Overloon
Optimus (19 scholen)
Ouderen en Levensvragen
Land van Cuijk
Pantein
Papierenbrigade Gennep
Peelraam (10 scholen)
Platform Cultuurhistorie Maas en Niers
Proteion
Rabobank Land van Cuijk
en Maasduinen
ROC De Leijgraaf
ROC De Leijgraaf/loket leren en werken
ROC Gilde
ROC Nijmegen, vestiging Boxmeer
Rotary Land van Cuijk
Schouwburg Cuijk
Senia
Sjors creatief
SKOV (5 scholen)
SO en VSO Mikado
Sociëteit tot Nut ende Vermaeck Grave
Sociom
Sociom | Zin
Socratisch Café Cuijk
Spring (40 locaties)
Stichting Bibliotheek Vierlingsbeek
Stichting Bibliotheekwerk Wanroij
Stichting Door&Voor
Stichting Evenementen Gennep
Stichting Human Library Nederland
Stichting Leergeld Land van Cuijk
Stichting Leergeld Stuwwal
Stichting Lezen
Stichting Lezen & Schrijven
Stichting Lónse Bieb
Stichting Monarch - Gennep
Stichting Ons Historisch Erfgoed
Tweede Wereldoorlog (SOHE) - Heijen
Stichting Page Kimberley Clark - Gennep
Stichting Sporen van de oorlog Mill
Stichting Veritable - Milsbeek/Gennep
Stichting voor Vluchtelingen en
Nieuwkomers Cuijk (VVN)
Stichting Welkom op Weg
(Bergen en Gennep)
Stichting Welzijn Ouderen
Gemeente Boxmeer
Stichting Welzijnsbevordering Bergen
SWOGB
SWOM ouderenbond Mill
Synthese (Gennep en Bergen)
Team Toegang Gennep
Techno Promo
Unik
UWV
Vereniging Humanitas Bergen
Vereniging Openbare Bibliotheken
Villa XXS
Visio Nijmegen
Vluchtelingenwerk Grave
Vluchtelingenwerk Mill
Vluchtelingenzorg Gennep
Voedselbank Land van Cuijk
Voedselbank Noord Limburg
Vogelasiel Bergen
Wijkraad Gennep West
Winkeliersvereniging Cuijk
Woningbouwvereniging Destion
Zonnepitjes

HAAL HET **BESTE UIT JEZELF** MET **DE BIBLIOTHEEK!**

de Bibliotheek
BiblioPlus

T 0485 - 583 500 | **E** info@biblioplus.nl | **www.biblioplus.nl**